

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Cdo/39/2019
Identifikačné číslo spisu:	1307216828
Dátum vydania rozhodnutia:	27.10.2021
Meno a priezvisko:	Mgr. Peter Melicher
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2021:1307216828.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne E. A. H., bývajúcej v F. W., P. G. X, O., zastúpenej spoločnosťou Roman Kvasnica a partneri s.r.o., so sídlom v Piešťanoch, Žilinská cesta 130, IČO: 36 866 598, proti žalovanej C. S., bývajúcej v T., Č. X, zastúpenej spoločnosťou SEDLAČKO & PARTNERS, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Štefánikova 8, IČO: 36 853 186, o určenie vlastníckeho práva, vedenom na Okresnom súde Pezinok pod sp. zn. 4 C 44/2008, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 25. septembra 2018, sp. zn. 8 Co 221/2016, takto

rozhodol:

Dovolanie žalovanej o d m i e t a.

Žalobkyňa má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Pezinok (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom zo 7. decembra 2009, č. k. 4 C 44/2008-197, určil, že žalobkyňa je podielovou spoluvlastníčkou nehnuteľností nachádzajúcich sa v obci J. D., okres H., katastrálne územie J. D., zapísaných na LV č. XXX, Katastrálneho úradu v Bratislave, Správy katastra Pezinok, označených ako parcela č. 2529, o výmere 439 m², druh pozemku - ostatné plochy, parcela č. 2530/1, o výmere 1987 m², druh pozemku - trvalé trávnaté porasty, parcela č. 2530/3, o výmere 1554 m², druh pozemku - zastavané plochy a nádvoria, parcela č. 2531/1, o výmere 4385 m², druh pozemku - trvalé trávnaté porasty, parcela č. 2532/1, o výmere 671 m², druh pozemku - ostatné plochy, dom, súpisné č. XXX, postavený na parcele č. 2530/3, a to v podiele 1 - ina. Žalovanej zároveň uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni náhradu trov konania vo výške 3.394,77 eur k rukám jej právneho zástupcu do troch dní od právoplatnosti rozsudku. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že vykonaným dokazovaním mal za preukázané, že medzi E. H. a žalobkyňou, zastúpenou H. H. na základe plnomocenstva z 26. júna 2000, ako predávajúcimi a R. Č.L. a P. Č. ako kupujúcimi, došlo 3. júla 2000 k podpisu kúpnej zmluvy, predmetom ktorej boli nehnuteľnosti nachádzajúce sa v obci J. D., okres H., katastrálne územie J. D., zapísané na LV č. XXX, Katastrálneho úradu v Bratislave, Správy katastra Pezinok označených ako parcela č. 2529, o výmere 439 m², druh pozemku - ostatné plochy, parcela č. 2530/1, o výmere 1987 m², druh pozemku - trvalé trávnaté porasty, parcela č. 2530/3, o výmere 1554 m², druh pozemku - zastavané plochy a nádvoria, parcela č. 2531/1, o výmere 4385 m², druh pozemku

- trvalé trávnaté porasty, parcela č. 2532/1, o výmere 671 m², druh pozemku - ostatné plochy, dom, súpisné č. XXX, postavený na parcele č. 2530/3. V rámci skutkového stavu ďalej súd zistil, že pôvodní žalovaní R. Č. a P. Č. po začatí konania, aj keď už vedeli, že v predmetnej veci sa rozhoduje o určení vlastníckeho práva k týmto nehnuteľnostiam, navrhli realizovať ich dražbu podľa zákona č. 527/2002 Z.z. o dobrovoľných dražbách (ďalej len „zákon o dobrovoľných dražbách“), ktorá sa napokon konala 19. novembra 2007, pričom vydražiteľom predmetu dražby sa stala žalovaná. Zo znaleckého posudku znalca z odboru písmoznalectvo mal súd za nesporné, že plnomocenstvo udelené žalobkyňou pre E.. H. H. z 26. júna 2000, ktoré bolo podkladom pri spomínanej kúpnej zmluve, žalobkyňa nepodpísala (bolo sfalšované). Vychádzajúc z uvedeného považoval súd túto kúpnu zmluvu v časti prevodu spoluvlastníckeho podielu žalobkyne o veľkosti 1-ina za absolútne neplatnú, a to jednak v zmysle § 37 ods. 1, ako aj § 39 Občianskeho zákonníka. Keďže súd mal za to, že realizáciou dobrovoľnej dražby nie je možné konvalidovať absolútne neplatný právny úkon, neprihliadol k námietke žalovanej, ktorá dôvodila, že pokiaľ sa realizovala dobrovoľná dražba a súčasne uplynula trojmesačná prekluzívna lehota na napadnutie jej platnosti, nemôže sa už pôvodný vlastník určovacou žalobu domáhať, aby súd rozhodol, že vlastnícke právo stále svedčí jemu, nakoľko by išlo o obchádzanie zákona o verejných dražbách. Zdôraznil, že v procese dobrovoľnej dražby (na rozdiel od nútej dražby vykonávanej súdnym exekútorom) možno vlastnícke právo nadobudnúť len od vlastníka veci, a preto sa žalovaná nemohla samotnou realizáciou dobrovoľnej dražby stať vlastníčkou predmetnej nehnuteľnosti o veľkosti spoluvlastníckeho podielu žalobkyne, t. j. o veľkosti 1- ina. Na základe uvedeného súd podanej žalobe v celom rozsahu vyhovel. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O. s. p.

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej aj ako „odvolací súd“) rozsudkom zo 16. februára 2012, sp. zn. 14 Co 78/2010, napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobu zamietol a žalovanej náhradu trov konania nepriznal. Konštatoval, že posudzovanie otázky nadobudnutia vlastníckeho práva predchádzajúcimi vlastníkmi predmetnej nehnuteľnosti, ktorí boli navrhovateľmi dražby, bolo v danom prípade irelevantné. Poukázal na to, že žalovaná sa stala vlastníčkou týchto nehnuteľností na základe dobrovoľnej dražby uskutočnenej 19. novembra 2007, ktorej priebeh bol osvedčený notárskou zápisnicou N 260/2007, Nz 47300/2007 a o prechode vlastníctva bola spísaná notárska zápisnica notárkou JUDr. Tatjanou Šúrkovou. Žalovaná teda sporné nehnuteľnosti nadobudla príklepom licitátora podľa zákona o dobrovoľných dražbách. Výslovil, že udelenie príklepu licitátorom sa považuje za jeden z mála originárnych spôsobov nadobudnutia vlastníckeho práva k určitému predmetu právnych vzťahov. Originárnym je preto, že vlastník svoje právne postavenie a teda celkový obsah svojho absolútneho práva k predmetu dražby neodvodzuje od svojho právneho predchodcu, ale od (zloženej) právnej skutočnosti - udelenia príklepu a uhradenia ceny dosiahnutej vydražením. Vzhľadom na originárny charakter nadobúdania vlastníckeho práva príklepom na verejnej dobrovoľnej dražbe, bol toho názoru, že žalobkyňa by sa mohla domôcť určenia vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam výlučne na základe určenia neplatnosti dražby v zmysle § 21 ods. 2 zákona o dobrovoľných dražbách. V tejto spojitosti poukázal i na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 186/2010, v zmysle ktorého otázku neplatnosti dobrovoľnej dražby nemôže súd posudzovať v inom konaní než je konanie podľa spomínaného ustanovenia zákona o dobrovoľných dražbách. Nakoľko žalobkyňi prekluzívna lehota na podanie návrhu na určenie neplatnosti dražby uplynula, mal za to, že nemožno inak napadnúť, resp. spochybníť vlastnícke právo žalovanej k príslušnému spoluvlastníckemu podielu k predmetnej nehnuteľnosti. Vychádzajúc z uvedeného konštatoval, že súd prvého stupňa na základe zistených skutočností nevyvodil správne právne závery, keď nezohľadnil existenciu platnej, žalobou nenapadnutej dražby. Z týchto dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že žalobu zamietol. O trovách konania rozhodol podľa § 224 v spojení s § 150 ods. 1 O. s. p.

3. Na základe dovolania podaného žalobkyňou proti rozsudku odvolacieho súdu Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením z 27. januára 2016, sp. zn. 1 Cdo 146/2012, dovolaním napadnutý rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo 16. februára 2012, sp. zn. 14 Co 78/2010, uznesením zrušil a vec mu vrátil ďalšie konanie. Odkaz odvolacieho súdu na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 16. decembra 2010, sp. zn. 3 Cdo 186/2010 (aj pri zohľadnení istých skutkových a právnych odlišností) považoval za nepatričný. Dôvodil, že v judikatúre Ústavného súdu Slovenskej republiky ako aj Najvyššieho súdu Slovenskej republiky prevláda ustálený a doteraz argumentačne nevytesnený právny

názor o nemožnosti nadobudnutia vlastníctva od nevlastníka mimo rámca zákonom predvídaného spôsobu. Poukázal pritom predovšetkým na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 18. decembra 2012, sp. zn. 2 MCdo 20/2011 (publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 61/2014), ktorého právna veta znie: „ak ten, vec ktorého bola dražená v rámci dobrovoľnej dražby, nebol jej vlastníkom, nestal sa vydražiteľ príklepom a zaplatením ceny dosiahnutej vydražením vlastníkom draženej veci, a to ani v prípade, že bol inak zachovaný postup podľa § 10 až 33 zákona č. 527/2002 Z. z. o dobrovoľných dražbách a o doplnení zákona SNR č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti v znení neskorších predpisov.“ Za relevantné považoval zistenie, či R. Č. a P. Č. (pôvodne žalovaní) nadobudli dotknuté nehnuteľnosti v rozpore, resp. bez rozporu s ustanovením § 39 Občianskeho zákonníka. Ak by totiž dotknutý právny úkon bol postihnutý absolútnou neplatnosťou, k prevodu vlastníckeho práva k dotknutým nehnuteľnostiam na pôvodných žalovaných by nedošlo, keďže sa na takýto úkon hľadí, akoby nebol urobený. V zmysle zásady *nemo plus iuris ad alium transferre potest quam ipse habet* (nikto nemôže na iného previesť viac práv než má sám) nemôže totiž dôjsť k platnému prevodu vlastníckeho práva; nie je možné preto uvažovať o ochrane vlastníckeho práva, hoc i dobromyseľného nadobúdateľa. Právny názor odvolacieho súdu, že z dôvodu uplynutia prekluzívnej lehoty na podanie návrhu na určenie neplatnosti dražby už nemožno vlastnícke právo žalovanej k príslušnému spoluvlastníckemu podielu k predmetnej nehnuteľnosti napadnúť považoval za nesprávny.

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.

4.1. Krajský súd v Bratislave v zmysle už zmieneného uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27. januára 2016, sp. zn. 1 Cdo 146/2012, opätovne preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu a v medziach odvolacích dôvodov. Rozsudkom z 25. septembra 2018, sp. zn. 8 Co 221/2016, rozhodol tak, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil. Žalobkyni priznal nárok na náhradu trov odvolacieho aj dovolacieho konania v celom rozsahu s poukazom na § 396 ods. 1, § 453 ods. 1 a 3 v spojení s § 255 ods. 1 CSP; vecne potom úspechom žalobkyne v konaní.

4.2. Odvolací súd dospel k záveru, že odvolanie žalovanej nie je dôvodné. Súd prvej inštancie vykonal dokazovanie v dostatočnom rozsahu potrebnom na zistenie skutočností rozhodujúcich pre posúdenie dôvodnosti žaloby. Vec posúdil správne po právnej stránke, keď na zistený skutkový stav aplikoval príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka a zákona č. 527/2002 Z. z. o dobrovoľných dražbách. Rozhodnutie riadne odôvodnil a vysporiadal sa so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami podstatnými pre právne posúdenie veci ako aj so všetkými relevantnými argumentmi sporových strán.

4.3. Konštatoval, že súd prvej inštancie správne vyhodnotil a dospel k správne záveru, že kúpna zmluva uzavretá medzi E. H. a žalobkyňou zastúpenou H. H., na základe plnomocenstva z 26. júna 2000 ako predávajúcimi a R. Č. a P. Č., ako kupujúcimi, dňa 3. júla 2000 je absolútne neplatná v časti prevodu spoluvlastníckeho podielu žalobkyne a realizáciou dobrovoľnej dražby nie je možné konvalidovať absolútne neplatný právny úkon, a preto vzhľadom na to, že R. Č.Č. a P. Č. na základe absolútne neplatného právneho úkonu nemohli nadobudnúť vlastnícke právo k predmetnej nehnuteľnosti o veľkosti spoluvlastníckeho podielu žalobkyne, ani následnou realizáciou dobrovoľnej dražby nemohlo dôjsť k nadobudnutiu vlastníckeho práva žalovanou.

4.4. Odvolací súd sa ďalej stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že plnomocenstvo udelené žalobkyňou pre E. H. H. z 26. júna 2000, ktoré bolo podkladom pre uzavretie predmetnej kúpnej zmluvy, nebolo podpísané žalobkyňou, keď aj podľa názoru odvolacieho súdu táto skutočnosť bola v konaní preukázaná písomznaleckým posudkom, ktorým bolo potvrdené a preukázané tvrdenie žalobkyne o tom, že predmetné splnomocnenie nepodpísala, a nebol preto dôvod ďalej skúmať absenciu vôle žalobkyne, ako namieta žalovaná v odvolaní, ani ďalšie okolnosti uzatvárania kúpnej zmluvy, príp. podrobnosti trestného stíhania a tiež okolnosti použitia splnomocnenia riadne opatreného osvedčovacou doložkou notára a zároveň údajného sfaľovania podpisu splnomocňujúcej osoby, keď tieto skutočnosti nemajú žiaden vplyv na posúdenie platnosti predmetnej kúpnej zmluvy. Nepodpísanie predmetného plnomocenstva žalobkyňou bolo preukázané znaleckým dokazovaním a žalovaná napriek poučeniu podľa § 20 ods. 1 až 4 O. s. p., účinného v čase konania pred súdom prvej

inštancie, na pojednávaní dňa 7. decembra 2009 nenavrhol vykonanie žiadnych ďalších dôkazov za účelom preukázania nesprávnosti predloženého písomznaleckého posudku. Nedôvodne tiež žalovaná namieta, že písomznalecký posudok spolu s ďalšími dôkazmi priloženými k žalobe, jej nebol doručený, keď z obsahu spisu odvolací súd zistil, že prílohy k žalobe boli riadne doručené pôvodným žalovaným R. Č. a P. Č. a žalovaná pripustením zmeny žalovaných uznesením súdu z 24. novembra 2008 vstúpila na ich miesto do konania v zmysle § 92 ods. 2 a 3 O.s.p., čím vstúpila do právneho postavenia predchádzajúcich žalovaných. Nedôvodne žalovaná namieta v odvolaní, že svoje práva a povinnosti neodvodzuje od predošlých vlastníkov nehnuteľností, a preto nenastala situácia predpokladaná ustanovením § 92 ods. 2 O.s.p., teda že na ňu prešli práva a povinnosti z pôvodne označených žalovaných, a nemohlo preto dôjsť ani k prechodu jej pasívnej vecnej legitímácie v konaní, keď tento záver je v rozpore s právnym názorom dovolacieho súdu a zo znenia ustanovenia § 92 ods. 2 O.s.p. vyplýva, že toto ustanovenie sa vzťahuje nielen na prevod, ale aj na prechod všetkých práv a povinností, o ktorých sa v konaní koná. Odvolací súd posúdil ako nedôvodné aj námietky žalovanej týkajúce sa nedostatku jej pasívnej vecnej legitímácie v konaní z dôvodu absencie označenia všetkých žalovaných a tiež týkajúce sa nedostatku aktívnej vecnej legitímácie a naliehavého právneho záujmu žalobkyne, pretože podľa ustálenej súdnej praxe v zásade je daný naliehavý právny záujem na určení vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam z dôvodu, že rozhodnutie súdu vydané v konaní o určení vlastníckeho práva môže byť podkladom pre zmenu zápisu v katastri nehnuteľností, pričom aktívne legitimovaným v konaní o určení vlastníckeho práva je ten, kto tvrdí, že je vlastníkom nehnuteľností a pasívne legitimovaným je ten, kto je zapísaný na liste vlastníctva v katastri nehnuteľností a otázka platnosti kúpnej zmluvy uzatvorenej s manželmi Č. je v konaní posudzovaná len ako otázka prejudiciálna v konaní o určení vlastníckeho práva.

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.

5.1. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podala v celom rozsahu včas dovolanie žalovaná (ďalej aj „dovolatelka“), prípustnosť ktorého vyvodzovala z § 421 ods. 1 písm. c/ CSP, keď rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia dvoch právnych otázok, ktoré sú v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu riešené rozdielne. Navrhla, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj ako „dovolací súd“ alebo „najvyšší súd“) odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zmenil, žalobu zamietol a žalovanej priznal nárok na náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie, trov odvolacieho a dovolacieho konania.

5.2. Prvou otázkou nastolenou dovolateľkou je otázka posudzovania neplatnosti dobrovoľnej dražby. Podľa žalovanej sa ten, koho vec bola vydražená v rámci dobrovoľnej dražby podľa zákona č. 527/2002 Z. z. o dobrovoľných dražbách nemôže úspešne žalobou domáhať určenia vlastníckeho práva k tejto veci, ak v zákonom stanovenej lehote nepodal žalobu o neplatnosť dražby podľa § 21 ods. 2 uvedeného zákona. Poukazovala na rozpory v právnych záveroch, ku ktorým dospel najvyšší súd v uznesení zo 16. decembra 2010, sp. zn. 3 Cdo 186/2010 a uznesení z 18. decembra 2012 sp. zn. 2 M Cdo 20/2011.

5.3. Dovolateľkou uvedená druhá otázka sa týkala právneho postavenia dobromyseľného nadobúdateľa, ktorý nadobudol nehnuteľnosť od nevlastníka, ak tento nadobúdateľ, vzhľadom na okolnosti prípadu, konal pri nadobúdaní v dobrej viere a zároveň sa dôvodne spoliehal na verejný zápis v katastri nehnuteľností. V tejto súvislosti poukázala na nejednotné právne závery v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu vyjadrené v rozhodnutiach najvyššieho súdu (uznesenie z 27. februára 2013, sp. zn. 6 Cdo 71/2011, uznesenie z 24. júla 2013, sp. zn. 7 Cdo 105/2012, uznesenie z 26. apríla 2018, 2 ObdoV 19/2017).

6. Dovolateľka súčasne s dovolaním podala návrh na odklad právoplatnosti dovolaním napadnutého rozsudku. Najvyšší súd jej návrhu vyhovel. Uznesením z 30. apríla 2019, sp. zn. 1 Cdo 39/2019, najvyšší súd rozhodol o odložení právoplatnosti dovolaním napadnutého rozsudku v spojení s rozsudkom súdu prvej inštancie zo 7. decembra 2009, č. k. 4 C 44/2008-197.

7. Žalobkyňa sa k dovolaniu žalovanej nevyjadřila.

8. Mimoriadnej povahy dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutia (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

9. Podľa § 421 ods. 1 CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

10. Podľa § 432 CSP dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť len tým, že rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

11. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Je povinnosťou dovolateľa v dovolaní náležitým spôsobom označiť dovolací dôvod. Len konkrétne označenie právnej otázky, ktorú podľa dovolateľa riešil odvolací súd nesprávne, umožňuje dovolaciemu súdu posúdiť, či ide skutočne o otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a či sa pri jej riešení odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe (§ 421 ods. 1 písm. a/ CSP), alebo ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená (§ 421 ods. 1 písm. b/ CSP), alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 písm. c/ CSP).

12. Žalovaná (dovolateľka) v danom prípade vyvodzuje prípustnosť a dôvodnosť svojho dovolania z § 421 ods. 1 písm. c/ CSP. Podľa dovolateľky sa ten, koho vec bola vydražená v rámci dobrovoľnej dražby podľa zákona č. 527/2002 Z. z. o dobrovoľných dražbách nemôže úspešne žalobou domáhať určenia vlastníckeho práva k tejto veci, ak v zákonom stanovenej lehote nepodal žalobu o neplatnosť dražby podľa § 21 ods. 2 uvedeného zákona, pričom poukazovala na rozpory v právnych záveroch, ku ktorým dospel najvyšší súd v uznesení zo 16. decembra 2010, sp. zn. 3 Cdo 186/2010 a uznesení z 18. decembra 2012, sp. zn. 2 M Cdo 20/2011 a tiež, že nie je jednotný právny záver v otázke postavenia dobromyseľného nadobúdateľa, ktorý nadobudol nehnuteľnosť od nevlastníka, ak tento nadobúdateľ, vzhľadom na okolnosti prípadu, konal pri nadobúdaní v dobrej viere a zároveň sa dôvodne spoliehal na verejný zápis v katastri nehnuteľností, pričom poukázala na rozhodnutia najvyššieho súdu (uznesenie z 27. februára 2013, sp. zn. 6 Cdo 71/2011, uznesenie z 24. júla 2013, sp. zn. 7 Cdo 105/2012, uznesenie z 26. apríla 2018, 2 ObdoV 19/2017).

13. Dovolací súd v predmetnej veci je toho názoru, že žalovaná neformulovala dovolacie dôvody v súlade s ustanovením § 432 ods. 2 CSP. Z doterajšej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, ktorá bola uvedená aj v predchádzajúcom rozhodnutí v predmetnej veci sp. zn. 1 Cdo 146/2012 zo dňa 27. januára 2016 dovolací súd zdôraznil, že „V judikatúre Ústavného súdu Slovenskej republiky ako aj Najvyššieho súdu Slovenskej republiky prevláda ustálený a doteraz argumentačne nevytesnený právny názor o nemožnosti nadobudnutia vlastníctva od nevlastníka mimo rámca zákonom predvídaného spôsobu. K otázke vplyvu neplatnosti právneho úkonu na práva dobromyseľných nadobúdateľov sa Ústavný súd Slovenskej republiky vyjadril v uznesení z 10. februára 2010 sp. zn. I. ÚS 50/10. Poukázal v ňom na zásadu rímskeho práva (nemo plus iuris ad alium transferre potest, quam ipse habet), v zmysle ktorej z nepráva nemôže vzniknúť právo. Zdôraznil, že platne nemôže nadobudnúť vlastnícke právo právny nástupca, ak subjekt, od ktorého odvodzuje (derivatívne) svoje vlastnícke právo k nehnuteľnosti, toto právo nikdy nenadobudol, a teda ho ani nemohol ďalej platne previesť. Na uvedenú zásadu odkázal aj v ďalšom rozhodnutí v ktorom vyložil, že táto zásada dôsledne zohľadňuje okrem iného požiadavku právnej istoty účastníkov súkromno-právnych vzťahov, ku ktorej sa musí hlásiť Slovenská republika ako

právny štát (čl. 1 ods. 1 ústavy), a ak ju všeobecný súd pri svojej rozhodovacej činnosti nerešpektuje, bezpochyby porušuje základné právo účastníka na súdnu ochranu (nález III. ÚS 48/2012 z 28. marca 2012). Taktiež Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozsudku z 10. marca 2012 pod sp. zn. 2 Obo 116/2009 dospel k záveru, že na základe absolútne neplatného právneho úkonu nemôže dôjsť k platnému prevodu vlastníckeho práva; nie je možné preto uvažovať o ochrane vlastníckeho práva, hoc i dobromyseľného nadobúdateľa. Rovnaký právny názor o nemožnosti prelomenia zásady „nemo plus iuris ad alium transferre potest, quam ipse habet“ vyslovil aj v rozsudku z 30. marca 2011 sp. zn. 3 Cdo 144/2010 a uznesení z 30. mája 2012 sp. zn. 6 Cdo 107/2011. Vo vzťahu k dobrovoľnej dražbe dovolací súd osobitne poukazuje na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 18. decembra 2012 pod sp. zn. 2 M Cdo 20/2011, ktoré bolo publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 61/2014 a ktorého právna veta znie: „Ak ten, vec ktorého bola dražená v rámci dobrovoľnej dražby, nebol jej vlastníkom, nestal sa vydražiteľ príklepom a zaplacením ceny dosiahnutej vydražením vlastníkom draženej veci, a to ani v prípade, že bol inak zachovaný postup podľa § 10 až 33 zákona č. 527/2002 Z.z. o dobrovoľných dražbách a o doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti (Notársky poriadok) v znení neskorších predpisov“. V odôvodnení tohto rozhodnutia zaujal názor k titulu nadobudnutia vlastníctva dražbou. Uviedol, že „názor o originárnej povahe nadobúdania vlastníckeho práva v rámci dobrovoľnej dražby vychádza z paralely § 27 ods. 1 zákona č. 527/2002 Z.z. a § 150 ods. 2 zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov (ďalej len „Exekučný poriadok“). Dražobný príklep v rámci exekučného konania je totiž považovaný za spôsob originárneho nadobúdania vlastníctva dobromyseľným vydražiteľom (porovnaj napr. II. ÚS 289/08). Takáto paralela však neobstoí. Okrem principiálneho rozdielu medzi povahou dražby v rámci exekučného konania, konanej súdnym exekútorom ako vykonávateľom verejnej moci (§ 2 Exekučného poriadku) pod dohľadom exekučného súdu (§ 148 Exekučného poriadku), je podstatný rozdiel v zákonnej úprave. Podľa § 140 ods. 2 písm. l/ Exekučného poriadku totiž musí dražobná vyhláška obsahovať výzvu, aby sa uplatnenie práv, ktoré nepripúšťajú dražbu, preukázalo pred začatím dražby, s upozornením, že inak by také práva nemohli byť uplatnené na ujmu dobromyseľného vydražiteľa. Z citovaného ustanovenia je tak zrejmé, že zákonodarcu vyslovene počítá s tým, že v rámci exekučnej dražby môže dôjsť k nadobudnutiu vlastníckeho práva dobromyseľným vydražiteľom, i keď povinný nebol vlastníkom nehnuteľnosti. Zákon č. 527/2002 Z.z. však neobsahuje žiadne podobné ustanovenia, z ktorých by sa dalo vyvodíť, že v dobrovoľnej dražbe dobromyseľný vydražiteľ môže nadobnúť vlastníctvo draženej veci aj od toho, kto nie je jej vlastníkom (viď tiež III. ÚS 448/2010). Zmluvné prevody vlastníckeho práva sú v Slovenskej republike v zásade založené na princípe, že nikto nemôže previesť na iného viac práv, než sám má. Inak povedané, ani existencia platnej zmluvy medzi prevodcom a nadobúdateľom nemôže spôsobiť prevod vlastníckeho práva na nadobúdateľa, ak prevodca sám nebol vlastníkom. Niet preto dôvodu, prečo by sa zásada „nemo plus iuris ad alium transferre potest, quam ipse habet“ nemala vzťahovať aj na ďalší inštitút zmluvnej povahy - dobrovoľnú dražbu. Ani platná dobrovoľná dražba, proti ktorej v lehote uvedenej v § 21 zákona č. 527/2002 Z.z. nebola podaná žaloba o neplatnosť, nemôže mať preto za následok nadobudnutie vlastníckeho práva vydražiteľom, ak navrhovateľ dražby (alebo záložca) nebol sám vlastníkom predmetu dražby. Predmetom konania, ako už bolo uvedené vyššie, je žaloba žalobkyne o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti a ktorej základom je tvrdenie žalobkyne, že kúpna zmluva o prevode vlastníctva dotknutých nehnuteľností, je neplatná v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka. Keďže absolútna neplatnosť nastáva bez ďalšieho priamo zo zákona (na právny úkon sa hľadí, ako by nebol urobený), pôsobí od začiatku (ex tunc) voči každému a teda právne úkony postihnuté absolútnou neplatnosťou nemajú za následok vznik, zmenu alebo zánik práv alebo povinností, súd v konaní o určenie vlastníctva si musí túto otázku vyriešiť prejudiciálne, ak o nej už nebolo vydané rozhodnutie v inom konaní. Aj preto v konaní bolo nanajvýš aktuálne skúmanie platnosti kúpnej zmluvy z 3. júla 2000 medzi E. H. a žalobkyňou, zastúpenou H. H. na základe plnomocenstva z 26. júna 2000, ako predávajúcimi a R. Č. a P. Č. ako kupujúcimi z hľadiska § 22 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ako aj z hľadiska, či právny úkon svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom. Pre správne posúdenie v danom prípade je určujúce zistenie, či R. Č. a P. Č. (pôvodní žalovaní) nadobudli dotknuté nehnuteľnosti v rozpore, resp. bez rozporu s ustanovením § 39 Občianskeho zákonníka. Ak by totiž dotknutý právny úkon bol postihnutý absolútnou neplatnosťou, k prevodu vlastníckeho práva k

dotknutým nehnuteľnosťami na pôvodných žalovaných by nedošlo, keďže sa na takýto úkon hľadí, akoby nebol urobený. V zmysle zásady *nemo plus iuris ad alium transferre potest quam ipse habet* (nikto nemôže na iného previesť viac práv než má sám) nemôže totiž dôjsť k platnému prevodu vlastníckeho práva; nie je možné preto uvažovať o ochrane vlastníckeho práva, hoc i dobromyseľného nadobúdateľa.“.

Ďalej najvyšší súd poukazuje na právny názor najvyššieho súdu vyslovený v rozhodnutí veľkého senátu najvyššieho súdu sp. zn. 1VObd/2/2020 z 27. apríla 2021 a ktoré je podľa § 48 ods. 3 CSP pre iné senáty najvyššieho súdu právne záväzný, z ktorého vyplýva potvrdenie zásady *nemo plus iuris ad alium transferre potest quam ipse habet* (nikto nemôže na iného previesť viac práv než má sám).

14. Na základe uvedeného preto dovolací súd uzatvára, že dovolateľkou formulované právne otázky tak, ako to predpokladá § 421 ods. 1 písm. c) Civilného sporového poriadku v spojení s § 432 ods. 2 Civilného sporového poriadku sú nateraz vyriešené. Vzhľadom na uvedené dovolací súd dovolanie odmietol podľa ustanovenia § 447 písm. f) Civilného sporového poriadku.

15. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (ustanovenie § 451 ods. 3 veta druhá Civilného sporového poriadku).

16. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v danej veci rozhodol pomerom hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.